

МАЛ АЖ АХУЙН САЛБАРЫН ХУУЛЬ ХООРОНДЫН ДАВХАРДАЛ, ХИЙДЭЛ, ЗӨРЧЛИЙГ АРИЛГАХ ЗОРИЛГООР МАЛ, АМЬТНЫ ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ, АМЬТАН, УРГАМАЛ, ТЭДГЭЭРИЙН ГАРАЛТАЙ ТҮҮХИЙ ЭД, БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙГ УЛСЫН ХИЛЭЭР НЭВТРҮҮЛЭХ ҮЕИЙН ХОРИО ЦЭЭРИЙН ХЯНАЛТ, ШАЛГАЛТЫН ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ БОЛОН БУСАД ХУУЛЬД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙН ТАНИЛЦУУЛГА

Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 5 дахь хэсгийн 18 дугаарт Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайд хүнсний аюулгүй байдал, мал аж ахуйн салбарын дараах асуудлаар бодлогын төлөвлөлт, боловсруулалт, удирдлага, зохицуулалт болон дүн шинжилгээ хийх, үнэлгээ өгөх ажлыг эрхлэхээр заасан. Үүнд:

- Хүнсний аюулгүй байдлын асуудал;
- Мал аж ахуйг эрчимжүүлэн хөгжүүлэх бодлого;
- Мал эмнэлэг, малын үржлийн талаар төрөөс явуулах бодлого;
- Мал, амьтан, ургамлын хорио, цээрийн асуудал;
- Мал, таримал ургамлын гаралтай хүнсний зүйл, түүхий эд болон хөнгөн үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний экспорт, импортын асуудал.

Иймд дээрх асуудлуудыг иж бүрнээр нь зохицуулж, хэрэгжүүлэхийн тулд тус салбарын хууль тогтоомжид нэмэлт, өөрчлөлт оруулах замаар давхардал, хийдэл, зөрчлийг арилгах шаардлагатай байна.

Мал, амьтны эрүүл мэндийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийн талаар:

Аливаа улс орны мал эмнэлэг нь мал, амьтны эрүүл мэндийг хамгаалах, өвчин эмгэгтэй тэмцэх, эрүүлжүүлэх, бүтээгдэхүүний аюулгүй байдлыг хангах замаар хүнсний аюулгүй байдал, нийтийн эрүүл мэндийг хамгаалах, гадаад, дотоод худалдаанд үүссэн хориг саадыг арилгахад чухал үүрэг гүйцэтгэдэг.

Монгол Улсын Их Хурлаас 2017 онд Мал, амьтны эрүүл мэндийн тухай хуулийг баталсны дагуу мал эмнэлгийн тогтолцоог шинэчилсэн хэдий ч уг хуулиар мал эмнэлгийн хяналтыг төрийн болон үйл ажиллагааны хяналт гэж 2 салган баталж, үүнийг Мэргэжлийн хяналтын ерөнхий газар, Мал эмнэлгийн ерөнхий газар хэрэгжүүлэн ажиллаж байв.

Монгол Улсын Их Хурлаас 2022 оны 11 дүгээр сарын 11-ний өдөр Төрийн хяналт шалгалтын тухай болон бусад хуулиудад нэмэлт, өөрчлөлт оруулсны үндсэн дээр мэргэжлийн хяналтын байгууллагыг татан буулгаж, салбарын яамдад нь хяналтын чиг үүргийг шилжүүлснээр мал эмнэлгийн хяналтын нэгдсэн зохицуулалтыг бий болгон хэрэгжүүлэх, ингэснээр иргэд, аж ахуйн нэгжид үүсдэг давхардсан хяналт, хүндрэл, чирэгдлийг арилгах боломж бий болж байна.

Иймд Мал, амьтны эрүүл мэндийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөлд мал эмнэлгийн хяналтыг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой зохицуулалтыг тодорхой болгон, хяналтын талаарх төрийн байгууллагуудын бүрэн эрх, улсын байцаагчийн эрх, үүрэг, олон улсын мал эмнэлгийн гэрчилгээ олгоход бүрдүүлэх баримт бичиг, тавих шаардлагыг тусган боловсрууллаа.

Мөн Дэлхийн мал, амьтны эрүүл мэндийн байгууллагын Газрын амьтны эрүүл мэндийн кодекс нийцүүлэн хуульд хэрэглэсэн зарим нэр томъёоны тодорхойлолтыг шинээр болон шинэчлэн уг хуулийн төсөлд тусгасан болно.

Амьтан, ургамал, тэдгээрийн гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүнийг улсын хилээр нэвтрүүлэх үеийн хорио цээрийн хяналт, шалгалтын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийн талаар:

Амьтан, ургамал, тэдгээрийн гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүнийг улсын хилээр нэвтрүүлэх үеийн хорио цээрийн хяналт шалгалтын тухай хуулийн 3.1.1-д "мал эмнэлгийн гэрчилгээ" гэж экспортлогдож буй амьтан, түүний гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүн нь олон улсын гэрээ болон дотоодын хууль тогтоомжид заасан тодорхой нөхцөл шаардлагыг хангаж байгааг гэрчлэн экспортлогч орны эрх бүхий байгууллагаас олгосон баталгаажуулалтын баримт бичгийг ойлгохоор заасан ба уг хуулийн 3.1.3-т заасны дагуу энэ нь экспортын гэрчилгээ юм.

Мал, амьтны эрүүл мэндийн тухай хуулийн 31.5-д "Монгол Улсын хилээр нэвтрүүлэх мал, амьтан, тэдгээрийн гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүн нь эрүүл мэндийн болон эрүүл ахуй, ариун цэврийн нөхцөл, шаардлагыг хангасан эсэхийг улсын хэмжээнд мал эмнэлгийн салбарын ерөнхий байцаагч, аймаг, нийслэлд салбарын ерөнхий байцаагчийн зөвшөөрснөөр мал эмнэлгийн улсын ахлах байцаагч, улсын байцаагч баталгаажуулан олон улсын мал эмнэлгийн гэрчилгээ олгоно." гэж заасны дагуу Мал эмнэлгийн ерөнхий газар олгож байна.

Амьтан, ургамал, тэдгээрийн гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүнийг улсын хилээр нэвтрүүлэх үеийн хорио цээрийн хяналт шалгалтын тухай хуулийн 25 дугаар зүйлийн 25.2-т экспортын гэрчилгээг мэргэжлийн байгууллага олгохоор заасан хэдий ч мэргэжлийн байгууллага болох мал, амьтны эрүүл мэндийн асуудал хариуцсан байгууллагаас гадна гаалийн байгууллага нь мал эмнэлгийн олон улсын гэрчилгээтэй адил агуулга бүхий экспортын гэрчилгээ /Мал эмнэлэг, эрүүл ахуйн гэрчилгээ/ давхар олгож байгаа юм.

Тухайлбал, Мал, амьтны эрүүл мэндийн тухай хуулийн дагуу Мал эмнэлгийн ерөнхий газар нь 2021 онд 1780, 2022 онд 1793 мал эмнэлгийн олон улсын гэрчилгээ олгосон байна.

Мөн хугацаанд Мэргэжлийн хяналтын байгууллага болон Гаалийн байгууллагаас 2020 онд 1671, 2021 онд 1852, 2022 онд 3333 мал эмнэлэг, эрүүл ахуйн гэрчилгээ /экспортын гэрчилгээ/ олгосон байна.

Монгол Улсын Их Хурлаас 2022 оны 6 дугаар сарын 17-ны өдөр баталсан Зөвшөөрлийн тухай хуулийн 8.2 дугаар зүйлийн 11.5-д олон улсын мал эмнэлгийн гэрчилгээг Мал, амьтны эрүүл мэндийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага олгохоор заасантай нийцүүлэн цаашид дээрх давхардлыг арилган “олон улсын мал эмнэлгийн гэрчилгээ”-г олгох нь зүйтэй байна.

Монгол Улс 1989 онд Дэлхийн мал, амьтны эрүүл мэндийн байгууллага (ДМАЭМБ)-д, 1997 онд Дэлхийн худалдааны байгууллагад гишүүнээр элссэн.

Дэлхийн худалдааны байгууллагын Эрүүл ахуй, ариун цэвэр, ургамлын эрүүл ахуй, ариун цэврийн арга хэмжээг хэрэгжүүлэх тухай хэлэлцээр /SPS Agreement/-ээр Дэлхийн мал, амьтны эрүүл мэндийн байгууллага болон Олон улсын ургамал хамгааллын байгууллагыг мал, амьтны эрүүл мэнд, зооноз өвчин, ургамлын эрүүл ахуйн талаар олон улсын стандарт тогтоох чиг үүрэг бүхий байгууллагууд болохыг албан ёсоор хүлээн зөвшөөрсөн тул Дэлхийн худалдааны байгууллагын гишүүн орнууд бүтээгдэхүүн импортлох, экспортлоход тавих шаардлагаа эдгээр байгууллагуудаас гаргасан стандарт, зөвлөмжтэй нийцүүлсэн байх ёстой.

Дэлхийн мал, амьтны эрүүл мэндийн байгууллагын Газрын амьтны эрүүл мэндийн кодексын “В.Онцлох асуудал” хэсэгт “Мал эмнэлгийн олон улсын гэрчилгээ нь мал, амьтан болон бүтээгдэхүүний эрүүл мэнд, ариун цэврийн баталгааг импортлогч /экспортлогч/ улсад өгч олон улсын худалдаа явуулах үндэс суурь болно.” гэж, 5.2.3 дугаар зүйлийн 1-д “...мал эмнэлгийн олон улсын гэрчилгээнд баталгаажуулах эрх бүхий малын эмч гарын үсэг зурж, мал эмнэлгийн байгууллагын албан ёсны тамга, тэмдэг дарна.” гэж тус тус заасан. Иймд мал, амьтан, тэдгээрийн гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүний эрүүл мэнд, ариун цэврийн баталгаа болж буй гэрчилгээг Гаалийн байгууллага олгож байгаа нь олон улсын хэмжээнд мөрддөг дүрэм, журамд нийцэхгүй байгаа юм.

Европын холбооны зүгээс ч экспортолж, импортлох мал, амьтан, тэдгээрийн гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүний мал эмнэлэг, эрүүл ахуй, ариун цэврийн болон холбогдох стандартын шаардлага хангаж байгаа эсэхийг шалгаж, баталгаажуулсан мэргэжлийн, эрх бүхий этгээд гэрчилгээг олгож байх шаардлагыг тавьж байна.¹

Иймд экспортлох түүхий эд, бүтээгдэхүүний мал эмнэлэг, ариун цэвэр, эрүүл ахуйн шаардлага хангаж буй эсэхийг гаалийн байгууллага тодорхойлон гэрчилгээ олгож, түүнийгээ хянан баталгаажуулж улсын хилээр нэвтрүүлж байгааг залруулах шаардлагатай байна.

Гаалийн байгууллага нь мэргэжлийн, эрх бүхий этгээдээс олгосон олон улсын мал эмнэлгийн болон ургамлын хорио цээрийн гэрчилгээтэй эсэх, гэрчилгээнд бичигдсэн мэдээлэл үнэн зөв эсэх болон бусад холбогдох бичиг баримтын бүрдлийг үзлэг, шинжилгээгээр шалгаж, зөрчилгүй тохиолдолд гаалийн бүрдүүлэлт хийдэг байх нь зүйтэй байна.

¹ Европын холбооны 2017/625 дугаар тогтоол

Түүнчлэн мал, амьтан, ургамал, тэдгээрийн гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүнийг Монгол Улсад импортлохын өмнө эрсдэлийн задлан шинжилгээ хийх, импортын мэдэгдэл олгох, гадаад орны мал эмнэлэг, ургамлын хорио цээрийн хяналтын байгууллагатай амьтан, ургамал, түүхий эд, бүтээгдэхүүний эрүүл мэнд, хорио цээрийн нөхцөлийг тохиролцох үйл ажиллагааг мэргэжлийн байгууллага хэрэгжүүлдэг байхаар өөрчилж, худалдааны түнш улс орнуудын шаардлагад нийцүүлэх шаардлагатай байгаа юм.

Амьтан, ургамал, тэдгээрийн гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүнийг улсын хилээр нэвтрүүлэх үеийн хорио цээрийн хяналт шалгалтын тухай хуульд 2021 оны 11 дүгээр сарын 12-ны өдөр оруулсан нэмэлт, өөрчлөлтөөр “7.1.7.гадаад орны мал эмнэлэг, ургамлын хорио цээрийн хяналтын байгууллагатай амьтан, ургамал, түүхий эд, бүтээгдэхүүний эрүүл мэнд, хорио цээрийн нөхцөлийг тохиролцох, хяналт, шалгалтын ажлыг уялдуулан хамтран ажиллах” бүрэн эрхийг Гаалийн байгууллага хэрэгжүүлэхээр заасан.

Дээрх хугацаанаас өмнө уг бүрэн эрхийг Мэргэжлийн хяналтын байгууллага хэрэгжүүлж байсан бөгөөд мал эмнэлэг, хорио цээрийн чиглэлээр гадаад улстай 4 протокол, 1 санамж бичиг, 1 гэрчилгээ тохирсон байна.

Харин худалдааны түнш улс орны хөдөө аж ахуйн яам, мал эмнэлгийн байгууллагын тавьж буй шаардлагын дагуу Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яам 6 хэлэлцээр, 8 протокол, 5 санамж бичиг, 5 гэрчилгээ, Мал эмнэлгийн ерөнхий газар 1 хэлэлцээр, 1 протокол, 31 гэрчилгээ, 1 гэрээ, 2 шаардлагыг тус тус байгуулж, мал эмнэлэг, хорио цээрийн нөхцөл тохирсон байдаг.

Ийнхүү 1994 оноос хойш мал эмнэлгийн байгууллага нь худалдааны түнш улс орнуудтай мал эмнэлэг, хорио цээрийн нөхцөл тохирч ирсэн болно.

Үүнээс үзвэл, гадаад улс орнууд мал эмнэлэг, хорио цээрийн нөхцөлийг мэргэжлийн байгууллагатай тохирох шаардлагыг тавьж байгаа ба гаалийн байгууллага нөхцөл тохирох боломжгүй байна.

Мөн гаалийн болон мэргэжлийн байгууллагын дундын мэдээллийн цахим санг бүрдүүлэх, эрхлэн хөтлөх, мэдээлэл дамжуулах, хэрэглэхтэй холбоотой зохицуулалт, мал, амьтан, тэдгээрийн гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүнийг улсын хилээр нэвтрүүлэхтэй холбоотой төрийн байгууллагуудын бүрэн эрхийг нарийвчлан тусгах нь чухал байна.

Эдгээр зохицуулалттай уялдуулан хуулийн зорилтыг ч мөн өргөн хүрээнд авч үзэж өөрчлөх шаардлага үүсч байна.

Иймд эдгээр зохицуулалтыг Амьтан, ургамал, тэдгээрийн гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүнийг улсын хилээр нэвтрүүлэх үеийн хорио цээрийн хяналт шалгалтын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөлд тусган боловсруулсан болно.

Үндэсний аюулгүй байдлын тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай хуулийн төслийн талаар:

Дэлхийн уур амьсгалын өөрчлөлт, бичил биетний хувьсал, олон улсын худалдаанд тавигдаж буй хориг, шинээр болон дахин сэргэж буй хил дамнан тархах эрсдэлтэй өвчнүүдийн дэгдэлт нэмэгдэж, амьтнаас хүнд халдварладаг 1500 орчим хүний халдварт өвчин бүртгэгдсэний 60 хувийг нь зооноз өвчин эзэлж, жил бүр 4-5 халдварт өвчин шинээр бүртгэгдэж байгаагаас 75-80 хувь нь амьтнаас хүнд халдварлаж байгааг судалгаагаар тогтоосон.

Иймд мал сүргээ гоц халдварт, халдварт, шимэгчтэх өвчнөөс, ялангуяа нийтийн эрүүл мэндэд халтай, эдийн засагт хохиролтой өвчнүүдээс урьдчилан сэргийлэх, тэмцэх, өвчингүй, тайван байдлыг олон улсад баталгаажуулах, мал, амьтны гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүний мал эмнэлэг, ариун цэврийн шаардлага, эрүүл ахуй, аюулгүй байдлын хяналтыг хэрэгжүүлэх, хүн, мал, амьтны гоц халдварт өвчин гарсан тохиолдолд мал эмнэлгийн үйлчилгээг шуурхай хүргэх эрх зүйн орчныг бүрдүүлж, Үндэсний аюулгүй байдлын тухай хуульд заасан тусгайлсан чиг үүрэгтэй байгууллагын жагсаалтад мал эмнэлгийн албыг нэмэх шаардлага үүсээд байна.

Энэ талаар Үндэсний аюулгүй байдлын зөвлөлийн 2018 оны 12/09 дугаар зөвлөмжөөр Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Тавдугаар зүйлийн 5 дахь хэсгийн хэрэгжилтийг хангах зорилгоор Үндэсний аюулгүй байдлын тухай хуулийн 7 дугаар зүйлд заасан Үндэсний аюулгүй байдлыг хангах тусгайлсан чиг үүрэгтэй байгууллагуудын жагсаалтад “Мал эмнэлгийн алба” гэсэн нэмэлт оруулахыг Монгол Улсын Их Хуралд зөвлөмж болгосон.

Иймд дээрх агуулга бүхий нэмэлтийг Үндэсний аюулгүй байдлын тухай хуульд оруулахаар хуулийн төслийг боловсруулсан болно.

Малын генетик нөөцийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийн талаар:

Монгол Улсын Их Хурлаас Малын генетик нөөцийн тухай хуулийг баталж хэрэгжүүлсэн нь монгол малын генетик нөөцийг зүй зохистой, тогтвортой ашиглах, хамгаалах, сайжруулах, судлан хөгжүүлэхтэй холбогдсон эрх зүйн үндсийг бүрдүүлж, мал, түүний төрөл, зүйлийг хамгаалах боломжийг бий болгосон.

Малын генетик нөөцийн төлөв байдлын 2019 оны үндэсний тайлангаар мал сүргийн бодит үнэ цэн 9.2 их наяд төгрөгт хүрсэн нь Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн орлоготой дүйцэхүйц түвшинд байгаа ч цаашид мал аж ахуйд ашиглагдаагүй, үнэлэгдээгүй, өсөн төлжих боломжит нөөц их байна гэсэн дүгнэлт гарсан байдаг.

Малын чанар, үүлдэрлэг байдал алдагдаж байгаа нь төдийлөн мэдэгдэхгүй бөгөөд нэгэнт алдагдсан тохиолдолд түүнийг сэргээхэд цаг хугацаа, эдийн засгийн

хувьд маш их хүндрэл бий болдог ба шинээр үүлдэр, омгийн малыг зохион бүтээхэд 15-25 жил, тухайн малын алдагдсан үүлдэрлэг байдлыг сайжруулахад 5-10 жилийн хугацаа шаарддаг нь мал зүйн шинжлэх ухаанд нотлогдсон байна.

Малын генетик нөөцийн тухай хуульд малын генетик нөөцийг ашиглах тусгай зөвшөөрөл олгоход тавих тусгайлсан нөхцөл, шаардлага тодорхой бус байгаагаас хэн дуртай иргэн, аж ахуйн нэгж тусгай зөвшөөрөл авч малыг өөрийн дур зоргоор үржилд ашиглаж, энэ нь малын үүлдэрлэг байдал, тэсвэрт чанар алдагдах, бие давжаарах, ашиг шим буурах, өвчин эмгэгт нэрвэгдэх шалтгаан болж байна.

Иймд малын генетик нөөцийг ашиглах тусгай зөвшөөрлийн нөхцөл, шаардлага, тусгай зөвшөөрөл олгоход бүрдүүлэх баримт бичгийг илүү тодорхой болгох шаардлагатай байна.

Түүнчлэн Малын генетик нөөцийн тухай хуульд 2022 оны 4 дүгээр сарын 22-ны өдрийн хуулиар “16.11.Мал үржүүлэг, технологийн ажил үйлчилгээнд тавих хяналтыг малын генетик нөөцийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын эрх бүхий улсын байцаагч хэрэгжүүлнэ.” гэсэн зохицуулалт нэмсэн хэдий ч улсын байцаагчийн хэрэгжүүлэх чиг үүргийг тодорхой тусгаагүй болно.

Иймд Малын генетик нөөцийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөлд мал үржүүлэг, технологийн ажил, үйлчилгээний хяналтын улсын байцаагч болон мал аж ахуйн үйлдвэрлэлийн улсын байцаагчийн эрх, үүргийн талаарх зохицуулалт тусгаж, малын генетик нөөцийг ашиглах тусгай зөвшөөрлийг олгох, сунгахад тавих тусгайлсан нөхцөл, шаардлагыг бодит байдалд нийцүүлэн өөрчилж, үр дүнг тооцох боломжийг бий болгох зохицуулалтыг тусган боловсрууллаа.

Зөрчлийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай, Зөрчил шалган шийдвэрлэх тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийн талаар:

Мал, амьтны эрүүл мэндийн тухай хууль, Малын генетик нөөцийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай, Амьтан, ургамал, тэдгээрийн гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүнийг улсын хилээр нэвтрүүлэх үеийн хорио цээрийн хяналт, шалгалтын тухай хуулийг зөрчсөн зарим үйлдэл нь Зөрчлийн тухай хуульд тусгагдаагүйгээс уг үйлдэлд хариуцлага тооцох боломжгүй байна. Тухайлбал, малчин, мал бүхий этгээд, хуулийн этгээдэд мал, амьтны шилжилт хөдөлгөөн хийхдээ бүртгэлд хамруулахтай холбоотой үүрэг болгосон зохицуулалтыг зөрчсөнөөс мал, амьтны олон улсын худалдааны хорио цээрт гоц халдварт өвчин тархах, үүнээс шалтгаалан төлөвлөгдөөгүй их хэмжээний зардал гаргахад хүргэсээр байна.

Мөн Зөвшөөрлийн тухай хуульд малыг гадаадад гаргахад төрөл, зүйл тус бүрд нэг удаагийн зөвшөөрлийг хөдөө аж ахуйн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага олгохоор заасан байхад зөвшөөрөл авалгүйгээр малыг гадаадад гаргах тохиолдол гарсаар байна.

Иймд эдгээр асуудлыг тусган Зөрчлийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийг боловсрууллаа.

Зөрчил шалган шийдвэрлэх тухай хуульд 2023 оны 1 дүгээр сарын 06-ны өдөр нэмэлт, өөрчлөлт оруулахдаа “мал үржлийн хяналтын улсын байцаагч” гэснийг Малын генетик нөөцийн тухай хуульд нийцүүлэн “мал үржүүлэг, технологийн ажил, үйлчилгээний хяналтын улсын байцаагч” гэж өөрчлөх, Зөрчлийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөлтэй холбогдуулан мал үржүүлэг, технологийн хяналтын улсын байцаагч болон мал эмнэлгийн хяналтын улсын байцаагчийн харьяалан шийдэх зөрчлийг нэмэх зохицуулалтыг хуулийн төсөлд тусган боловсрууллаа.

Мал аж ахуйн салбарын хуулиудын давхардал, хийдэл, зөрчлийг арилгаснаар Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлал болон бусад бодлогын баримт бичигт тусгагдсан хүнсний аюулгүй байдлыг хангах, мал, амьтны эрүүл мэнд, малын удмын санг хамгаалах, баталгаажуулах, мал, амьтны гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүнийг экспортлох талаарх зорилтууд хэрэгжих боломж бүрдэх юм.

Түүнчлэн мал эмнэлгийн хяналтын нэгдсэн тогтолцоо бий болж, мал, амьтны гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүнд тавигдах худалдааны түнш орнуудын шаардлагыг хангах нөхцөл бүрдэхээс гадна төрийн байгууллагууд давхардуулан гэрчилгээ олгодог явдал үгүй болж, бизнес эрхлэх таатай орчин орчин бүрдэж, иргэдийн эрхийн баталгаа сайжирна.

Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.2-т “12.2.24.энэ хуулийн 24.2-т заасны дагуу хуулийн давхардал, хийдэл, зөрчлийг арилгах зорилгоор хэд хэдэн хуульд нэгэн зэрэг өөрчлөлт оруулахаар боловсруулсан хууль тогтоомжийн төсөл.” боловсруулахад уг хуулийн 12.1.2-12.1.6-д заасан аргачлал хамаарахгүй гэж заасан тул судалгааг хавсаргаагүй болно.

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР